

Aan: Minister van Economische Zaken en Klimaat
Minister van Financiën
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Informateur

CC: Woordvoerders Cultuur en Innovatie Tweede Kamer

Amsterdam, 29 april 2021

Betreft: Besteding Europees Herstelfonds aan Nederlandse culturele en creatieve sector

Geachte heer, mevrouw,

Alleen samen kunnen wij door inspiratie en innovatieve kracht de grote vraagstukken van de 21ste eeuw het hoofd bieden. De culturele en creatieve sector staat klaar om zichzelf uit de crisis te innoveren en daarmee bij te dragen aan een snel economisch herstel en hervorming van ons land. Als belangrijkste vertegenwoordigers van de sector denken we graag mee over de uitwerking van het herstelplan voor de Europese Recovery and Resilience Facility (RFF), en pleiten we ervoor om in Nederland de culturele en creatieve sector als strategische sector aan te wijzen en daarvoor € 120 miljoen te bestemmen.

De culturele en creatieve sector draagt 4,4% bij aan het BBP van de Europese Unie. Tussen 2013 en 2019 steeg de totale omzet met 17%, met daaraan gekoppeld een stijging van 10% in werkgelegenheid. De ongekeerde veerkracht, het groeivermogen en de toegevoegde waarde en daarmee het belang van onze sector voor Nederland en Europa is hiermee voldoende aangetoond.

De Raad voor Cultuur schrijft in haar recente advies¹ dat onze sector in hoge mate bijdraagt aan het ontwerpen van antwoorden op corona-gerelateerde problemen die de hele samenleving aangaan. De culturele en creatieve sector is bij uitstek in staat tot het ontwerpen van nieuwe oplossingen op het gebied van bijvoorbeeld stedelijk ontwerp, klimaat, zorg en onderwijs en is van groot belang voor het bevorderen van sociale cohesie, het organiseren van gezonde ontmoetingen en het terugvinden van creativiteit en vitaliteit in een door een crisis geraakte samenleving. De ontwerpende, agenderende en creatieve kracht in deze sector kan nog beter worden benut. Door slimme investeringen in de culturele en creatieve sector te doen draagt deze bij aan het herstel van Nederland.

Op basis van de bijdrage van € 6 miljard aan Nederland uit het Europees herstellfonds, pleiten wij ervoor om € 120 miljoen (2%) te besteden aan extra middelen voor de culturele en creatieve sector, die daarmee direct ten goede komen aan een snel herstel en hervorming van ons land.

---

¹ <https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2020/11/16/onderweg-naar-overmorgen>

Hiermee sluiten we aan op de motie van het Europees Parlement om 2% van het Europees herstelfonds te bestemmen voor de culturele en creatieve sector². Deze middelen worden ingezet op de thema's die aansluiten op het advies van de Raad van de EU³ en de criteria van de RRF, met name de groene transitie en digitale transformatie, het versterken van economische groei en werkgelegenheid, sociale cohesie en het beperken van de sociale effecten van de crisis. Wij denken aan de onderstaande programmalijnen die zowel de creatieve als culturele sector ten goede komen.

Investing	Uitvoering	Bedrag
Werktuig PPO, Actieprogramma Maatschappelijke Innovatie, DigiPACCT	Platform ACCT	€ 35M
Fieldlabs digitalisering, vergroening en circulair	CLICKNL/ DEN	€ 40M
Duurzaam revolverend fonds	Cultuur+Ondernemen	€ 45M
	Totaal	€ 120M

Zie voor een uitwerking ook onze [New Creative Deal](#), het [Actieplan voor democratie en steunmaatregelen voor media en audiovisuele sector](#), en de plannen voor de versnelde uitrol van landelijke voorzieningen vanuit [Netwerk Digitaal Erfgoed](#).

Graag onderzoeken wij samen met u op welke wijze herstel en vernieuwing hand in hand kunnen gaan. Een aanzet hiertoe vindt u in de bijlagen.

Wij zien uit naar een gesprek!

Met vriendelijke groet,

Mede namens het Europaplatform en de Taskforce culturele en creatieve sector,

Kunsten '92

Jan Zoet, voorzitter

Federatie Creatieve Industrie

Han Bekke, voorzitter

Bijlage: Uitwerking en toelichting

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RC-9-2020-0246_EN.html

³ Zie de aanbevelingen van de Raad van de Europese Unie: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-csr-comm-recommendation-netherlands_nl.pdf

De [Taskforce culturele en creatieve sector](#) wordt gevormd door Kunsten '92, Creatieve Coalitie, Federatie Creatieve Industrie, Federatie Cultuur (VSCD Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, Cultuurconnectie, VNPF Vereniging Nederlandse Poppodia en - Festivals, NAPK Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, VvNO Vereniging van Nederlandse Orkesten, Museumvereniging, VOB Vereniging Openbare Bibliotheken, Koepel Opera), VVTP Vereniging Vrije Theater Producenten, Erfgoedplatform, NAPA Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie, VVEM Vereniging van Evenementenmakers, ENCORE Alliantie van de Creatieve Industrie, NVPI Branchevereniging van de entertainmentindustrie, Platform ACCT Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst, Federatie Auteursrechtbelangen, De Zaak Nu en alle leden van deze organisaties.

Het [Europaplatform](#) is een samenwerkingsverband op initiatief van Kunsten '92, European Cultural Foundation, Culture Action Europe en Europa Nostra en is samen met instellingen in de culturele, creatieve en erfgoedsector opgericht. Het Europaplatform heeft als doel om visieontwikkeling en belangenbehartiging vanuit deze sectoren kracht bij te zetten en daarmee bij te dragen aan een sterkere vertegenwoordiging op Europees niveau.

Deelnemende instellingen en organisaties: Kunsten '92, European Cultural Foundation, Europa Nostra, DutchCulture, Paradiso, Eurosonic Noorderslag, Culture Action Europe, If I can't dance, I don't want to be part of your revolution, Theater Rotterdam, Boekmanstichting, VandeJong Creative Agency, H401, LKCA, Re-Imagine Europe, Rietveld Academie, Waag - Technology & Society

Bijlage: Toelichting en voorlopige uitwerking

Een substantiële investering in een experimenterende en ontwerpende aanpak voor de versnelling in de aanpak van dringende transitie zoals de groene, circulaire, en digitale transformatie te versnellen (€ 40 miljoen)

De vaardigheden en methoden van de culturele en creatieve sector zorgen voor gedragen en bruikbare oplossingen in de European Green Deal en dragen bij aan het vormgeven van een mensgerichte digitale toekomst. Als centraal loket werkt CLICKNL samen met partners zoals DEN, de Topsectoren Creatieve Industrie en Life, Sciences & Health om een goede spreiding binnen de sector te waarborgen.

Een programma van 2 jaar biedt de ruimte om breed de oplossingen voor de groene transitie te ontwikkelen en te verkennen, die bijdragen aan een verschuiving van grondstoffengebruik naar een circulaire economie, stoppen van vervuiling en herstel van de biodiversiteit en een open en democratische maatschappij bevorderen. Een begeleidend kennistraject zorgt voor het beantwoorden van kennisvragen voor de deelnemers enerzijds en het expliciteren en opschalen van leerervaringen en kennis anderzijds. De beschikbaarheid van die kennis en ervaring versterkt de veerkracht van de breedte van de culturele en creatieve sector. Het werken aan concrete oplossingen in deze transitie draagt bij aan sociaal ondernemerschap.

Door middel van een Fieldlab-programma waarin lokaal en regionaal meerdere Fieldlabs worden opgezet langs de thematische lijnen van de genoemde transitie. Daarin worden kortlopende experimenten uitgevraagd en gehonoreerd.

Een omvang voor het gehele programma van € 40 miljoen voor een periode van twee jaar biedt de ruimte om de thematiek breder in te zetten en de gewenste impact te realiseren.

Een financieel weer- en wendbare culturele en creatieve sector door middel van een integraal en zichzelf versterkend revolverend fonds (€ 45 miljoen)

Om financieel weerbaarder te zijn en blijvend artistiek en zakelijk kunnen innoveren en te investeren moeten het innovatievermogen en ondernemerschap verder worden versterkt en de toegang tot financiering worden vergroot. Ook de Raad voor Cultuur constateerde dit in zijn advies *Onderweg naar overmorgen. Naar een wendbare en weerbare culturele en creatieve sector*. De financiële weerbaarheid van organisaties en zelfstandigen is op dit moment gering en reserves zijn bij velen onvoldoende en, door de voortdurende crisis, zelfs volledig uitgeput. Terwijl de omstandigheden vragen om jezelf opnieuw uit te vinden, nieuwe manieren te zoeken om publiek en deelnemers te bereiken, digitaal te innoveren en nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. Hiervoor is meer financiële armslag voor de sector noodzakelijk: de opbouw van weerstandsvermogen en voldoende middelen om te investeren en innoveren. Ook is toegang tot adequate en betaalbare verzekeringen of coöperatieve vormen van risicodeling van het grootste belang.

Het huidige Revolverend Fonds bij Cultuur+Ondernemen laat zien dat leningen en garantstellingen voorzien in een behoefte én dat deze werken. Maar er is meer nodig en meer mogelijk. Wij roepen op de ontwikkeling van dit fonds te versnellen zodat meer cultureel ondernemers toegang krijgen tot financiering. Met deze financiering kan ook een hefboom worden gecreëerd voor grotere (private) investeringen en kunnen, in samenwerking met de sector, verzekeringen en collectieve slechtweeffonds-achtige faciliteiten worden ontwikkeld.

Zo ontstaat een integraal en zichzelf versterkend fonds. Door Cultuur+Ondernemen en de sector gecreëerd. Waarmee cultureel ondernemers toegang krijgen tot financiering voor investeringen en innovatie en de sector wendbaarder en financieel weerbaarder kan worden.

Om het huidige Revolverend Fonds bij Cultuur+Ondernemen door te ontwikkelen en duurzaam beschikbaar te houden is eenmalig € 45 miljoen nodig.

Een duurzame toekomst voor werkenden in de culturele en creatieve sector door sector brede professionalisering (€35 miljoen)

De coronacrisis heeft nogmaals aangetoond dat het noodzaak is om de sector weerbaarder te maken. Hier draagt Platform ACCT aan bij door de komende jaren te investeren in professionalisering, duurzame inzetbaarheid, het vergroten van verdienvermogen en het verbeteren van HRM-processen.

Werktuig PPO (Permanente Professionele Ontwikkeling) is een cofinancieringsinstrument voor werkenden in de sector. Doel van PPO is om, door o.a. scholing en leernetwerken, werkenden in de sector de mogelijkheid te geven om te professionaliseren. De sector als geheel wordt hiermee wendbaar en weerbaar. Het Ministerie van OCW heeft PPO gevoed met een bijdrage van € 19 miljoen, met een looptijd tot en met 2024. Inbedding en verduurzaming van PPO binnen de sector is een vervolgstap. Om dit mogelijk te maken zijn extra middelen nodig.

Project IDOLS* heeft in 2019 en 2020 bijgedragen aan de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen voor de sector⁴. Kunstenaars en creatieven zorgden voor nieuwe invalshoeken bij het oplossen van sociaal-maatschappelijke problemen. Tevens leidde deze kruisbestuiving tot nieuw verdienpotentieel voor de culturele en creatieve sector. IDOLS* 2 is nu in ontwikkeling als Actieprogramma Maatschappelijke Innovatie, hierin staan verdieping en verbreding centraal. Het vervolg van het programma is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de nieuwe modellen daadwerkelijk kunnen inbedden in de sector. Hiervoor is aanvullende financiering nodig.

Tenslotte bestaat binnen de sector, die versnipperd is en voor een groot deel bestaat uit relatief kleine instellingen en zelfstandig werkenden, grote behoefte aan objectieve en betrouwbare HRM-informatie. Met project DigiPACCT is een basis gelegd voor niet alleen het ontsluiten van informatie, maar ook het opzetten van een HRM-netwerk voor en met de sector. Hiermee draagt PACCT direct bij aan de digitale transformatie die de sector hard nodig heeft. Met aanvullende middelen kan het netwerk verbreed worden.

Om de lessen die de afgelopen jaren zijn geleerd zo breed en duurzaam mogelijk in te laten bedden is de komende twee jaar een bedrag van €40 miljoen benodigd.

---

⁴ <https://www.platformacct.nl/actueel/resultaten-project-idols-gepresenteerd>